

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ З УКРАЇНСЬКОЇ НА НІМЕЦЬКУ МОВУ (НА ОСНОВІ ПЕРЕКЛАДУ ПЕШКОВОЇ Т.В. АВТОРСЬКОЇ ПІСНІ НІНИ МАТВИЄНКО «КВІТКА-ДУША»)

Художній переклад залежить від вибору шляху передачі вихідної інформації, який призводить у перекладеному тексті до адекватного впливу на одержувача. Головним об'єктом в такому способі перекладу є не стільки мовний склад вихідного тексту, як його утримання і емоційно-естетичне значення. Причому такий переклад не передбачає ні скорочень, ні спрощень вихідного матеріалу. Оскільки синтаксичні структури української мови та німецької значно різняться, дуже важко, практично неможливо повністю передати оригінал. Щоб твір продовжував «жити» в новому мовному середовищі, перекладач повинен прийняти на себе функції автора і відтворити творчий процес його створення, заповнити новими асоціаціями, які викликали б нові образи, властиві даній мові.

У пісні набагато сильніше, ніж в інших видах масової комунікації зливаються в єдине ціле змістовна та емоційна інформація. Інформаційний ряд подається через певні семантичні, експресивні чи художні образи, пісня завжди десь посередині між медійним повідомленням (фактологічним та змістовним) і створюваним у мистецтві художнім образом, де переважає

Ми хочемо запропонувати дослідження перекладу української авторської пісні з точки зору комунікаційного процесу, якому притаманні власні джерела інформаційних контактів, особлива організація соціальних взаємовідносин, специфічне функціональне навантаження в суспільстві, своя морфологія, багаторазовий стиль спілкування мікросоціальних груп та інші характеристики. Лише такий підхід дозволяє визначити прагматичну базу комунікативних процесів у цій сфері та передати суть, душевність, зміст музичного твору іншомовним реципієнтам так, щоб була зрозумілою краса душі українського народу.

Проблематика українсько-німецького перекладу пісні знаходиться в таких основних площинах:

1) Прагмалінгвістична.

Встановлення схожості чи відмінності у характері матеріально-сміслових зв'язків між словами і словосполученнями або несумісності одного з іншим (тобто закономірності співвідношення семантичних особливостей двох мов) є складним завданням для перекладача. Іменники української та німецької мов не завжди мають однакові роди. А коли мова

йде про переклад тропів, переносних значень, як наприклад "весна коси розплітала", німецький відповідник має чоловічий рід(*der Fruhling*)або (*das Fruhjahr*). Тому було б не зовсім коректно перекласти за допомогою саме цих слів, тому ми використали *die Fruhlinglaune*.

2) Граматична.

Граматичні конструкції не завжди підходять до музичної мелодії. Наше завдання, яке ми собі поставили було, не лише римувати німецький переклад, а зробити його таким, щоб можна було співати німецькою. Для досягнення цієї мети нам довелося змінити граматичний час дієслів та в останньому рядку не встали слова "Мрії і сни, зелена трава"

3) Соціокультурна.

У процесі перекладу художньої літератури принциповою є проблема передавання національної своєрідності оригіналу. Існує ризик або втратити специфіку одного зі стилів мови перекладу, або використати забагато екзотичних і незрозумілих слів. Тому ми вибрали шлях еквівалентності у перекладі пісні "Квітка-душа". Треба пам'ятати, що національне забарвлення не можна звести до певної формальної особливості мови й розглядати разом із проблемою про той чи інший елемент словникового складу мови (як діалектизм чи граматична форма). Твір Ніни Матвієнко є для перекладача, з точки зору соціокультурного аспекту, "знахідкою", тому що в ньому використані такі тропи, які зрозумілі у всьому світі, всім людям. "Зелена трава", "тільки душа і квітуча, і жива" „*Nur die Seele ist immer blühend und lebensvoll*“ - асоціюється з майбутнім, оптимізмом, молодістю, весною. "Квітка цвіла і не облітала" „*blühte die Blume und fällt nicht ab*“ - з вічністю, душею. "Весен і зим, дай Бог, віри і сил, дай Бог, щастя усім, дай Бог" „*Möge der Gott viele Frühjahre und Winter geben, Möge der Gott Glaube und Stärke geben, Möge der Gott auch einen Glück geben*“ - побажання щастя, зрозумілі у всьому світі. Отже, досліджена нами пісня є соціокультурним текстом з багатомовним прагматичним впливом.

У перекладі українських пісень на німецьку мову важливими факторами для розуміння емоційної та змістовної гармонії твору є чітке розуміння перекладачем граматичних, прагмалінгвістичних та соціокультурних аспектів. Лексико-стилістичними вимогами до мови перекладу є зрозуміле і чітке розкриття образу оригіналу, що співвідноситься зі звуковим оформленням.

Література

1. Коломієць Л. В. *Перекладознавчі семінари: методологічно-стильові орієнтири в українському поетичному перекладі від кінця XIX до початку XXI століття : (навч. посіб.)* / Л. В. Коломієць. - К. : Київський університет, 2011. - 495 с

2. Комиссаров В. Н. *Лингвистика перевода* / В. Н. Комиссаров. – М. : «ЧеРо», 2002.-207 с

3. Коптілов В. В. *Актуальні питання українського художнього перекладу* / В. В. Коптілов. - К., 1971. 130 с.

4. Коптілов В. *Першотвір і переклад : Роздуми і спостереження* / В. Коптілов. - К., 1972. - 215 с.

5. Кулікова В. *Комунікативна ситуація та переклад* / В. Кулікова // *Філологічні науки. Вісник Сумського ун-ту*, 2002. – №4. - С. 80-84.

6. Назаркевич Х. *Основи перекладознавства : в 2 ч. : (навч. посіб.)* / Х. Назаркевич. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. -- Ч. : Теоретичний курс. - 298 с.

7. Рецкер Я. Й. *Теория перевода и переводческая практика, Очерки лингвистической теории перевода* / Я. М.И. Рецкер. - М. : Аудитория, 2016. - 244 с.

8. Харитонов І. *Зіставні переклади поезій : (навч. посіб.)* / І. Харитонов. - Тернопіль : Навчальна книга -- Богдан, 2012. - 416 с.

УДК 811.111

*С.І. Мангура, викладач
В. Луговий, студент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ACTUAL ISSUES OF TRANSLATION PROBLEMS IN THE OIL AND GAS INDUSTRY

The urgency of this report is swayed by the appearance of more and more new terms, which have set the stage for scientific and technological progress, which is rapidly gaining wrappers. It seems that we have developed terminology in the oil and gas industry, so that naphtha and gas are brought in by the main energy sources in the modern world, playing an important role in trading ports between the powers. This sphere is dynamically developing, which is the leading rank in the life of the people. In addition, the development of oil and gas terminology expands the conceptual apparatus of this gallery of scientific knowledge.

Whether it is a professional translation, it sticks out of the need to translate special terms from that or another directly, or to the kind of activity, which may lead to the problem of understanding the sense of such higher education texts. In order to create a literate and most accurate translation, you need to know the main specifics of the translation of terms. This work is dedicated to help from the impersonal meaning of any understander to know the closest to the main term of the movie, translating the equivalent in the conversational language.

The problem of translation of terminology remains particularly relevant today in the scientific and technical boom and especially in the field of technical translation. Proper translation of technical terms is one of the most important aspects of any translation project. Modern companies working internationally understand that the coherence of terms is the basis of understanding the meaning, and are seriously engaged in terminological work, clarifying the terms that can lead to misunderstandings. They develop special terminology databases